

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, είναι αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η επικοινωνία αποτελεί την κορυφαία λειτουργία της γλώσσας. Παράλληλα, με τη γλώσσα επιτελούνται και άλλες – εξίσου σημαντικές – λειτουργίες, όπως της σκέψης και της καταγραφής πληροφοριών. Επίσης, χρησιμοποιούμε τη γλώσσα για να συνειδητοποιούμε και να εκφράζουμε τα συναισθήματά μας, να εκφράζουμε την ταύτισή μας με μια ομάδα κλπ. Οι κύριες γλωσσικές ικανότητες των ανθρώπων στην καθημερινή ζωή τους είναι η ακρόαση, η ανάγνωση, η ομιλία και η γραφή.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Το παράδειγμα των παπαγάλων χρησιμοποιείται από τον συγγραφέα του Κειμένου 1 ως τρόπος ανάπτυξης της 3^{ης} παραγράφου. Συγκεκριμένα, επιλέγεται ένα αντιπροσωπευτικό και οικείο για τον/την ανγνώστη/-στρια παράδειγμα, προκειμένου να ισχυροποιήσει και να τεκμηριώσει τη βασική θέση του συγγραφέα, όπως αυτή παρατίθεται στη θεματική περίοδο της παραγράφου, παρουσιάζοντας τη γλώσσα ως εντυπωσιακό – και αποκλειστικά – ανθρώπινο επίτευγμα με την πλήρη σημασία του όρου.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

«Τι είναι, όμως, η γλώσσα; Διατυπώθηκε ο ορισμός ότι η γλώσσα είναι «ένα τυπικό σύστημα επικοινωνιακών ήχων και μερικές φορές (αν και όχι απαραίτητα) γραπτών σημείων». Σ' αυτόν τον ορισμό η καθοριστική λέξη είναι το επίθετο «επικοινωνιακών», επειδή η θεμελιώδης λειτουργία της γλώσσας είναι η επικοινωνία. Βέβαια, με τη γλώσσα επιτυγχάνονται (πραγματοποιούνται) και άλλες λειτουργίες.»

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Κοινωνικές αντιλήψεις εποχής: η διαιώνιση του είδους αποτελεί χρέος και υπέρτατη ανάγκη, σκοπός του γάμου είναι η απόκτηση παιδιού, η γυναίκα οφείλει να τεκνοποιήσει αγόρι, εάν δεν τα καταφέρει, αυτό οφείλεται κατά αποκλειστικότητα σε εκείνη.

Αυτές οι αντιλήψεις «ερμηνεύουν» την εχθρική στάση της πεθεράς απέναντι στη Διαλεχτή. Τη θεωρεί υπεύθυνη για ό,τι συμβαίνει και ενδεχομένως αισθάνεται ντροπή, αφού ο γάμος του γιου της δεν ανταποκρίνεται στη στερεοτυπική εικόνα της εποχής για τον «σκοπό» του, δηλαδή τη διαιώνιση της γενιάς. Φτάνει, μάλιστα, στο σημείο να συκοφαντεί τη Διαλεχτή στον γιο της.

Ο/Η μαθητής/-τρια εκφράζει τα συναισθήματα που δημιούργησε η ανάγνωση ανάλογα με τον βαθμό προσωπικής ανταπόκρισης.

Ενδεικτικά:

Νιώθω έκπληξη για τους «τρόπους» με τους οποίους επιχειρήθηκε να μείνει έγκυος η Διαλεχτή (λουτρά, βότανα, φυλαχτά, κομπολόι). Αισθάνομαι απογοήτευση που, ενώ σήμερα η επιστήμη έχει προχωρήσει, κάποιοι εξακολουθούν να χρησιμοποιούν αντίστοιχες μεθόδους για την αντιμετώπιση ιατρικών προβλημάτων. Τέλος, ενώ έχουν γίνει βήματα για την κατάρριψη των κοινωνικών στερεοτύπων, σε αρκετές περιπτώσεις – ειδικά στην ελληνική επαρχία – τα στερεότυπα αυτά επιβιώνουν και καθορίζουν ανθρώπινες συμπεριφορές.